

ІНСТИТУТ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ПОЛІССЯ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ



***НАУКОВО ОБҐРУНТОВАНІ КРИТЕРІЇ
ГАРМОНІЗАЦІЇ ТА МІЖНАРОДНО-ІНТЕГРОВАНОГО
РЕГУЛЮВАННЯ ТЕРМІНОЛОГІЧНИХ ВИМОГ ЯКОСТІ
ТА БЕЗПЕКИ ВІТЧИЗНЯНОЇ ХМЕЛЕПРОДУКЦІЇ***

Науково-практичні рекомендації



Житомир – 2025

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ПОЛІССЯ

**НАУКОВО ОБҐРУНТОВАНІ КРИТЕРІЇ ГАРМОНІЗАЦІЇ ТА
МІЖНАРОДНО-ІНТЕГРОВАНОГО РЕГУЛЮВАННЯ
ТЕРМІНОЛОГІЧНИХ ВИМОГ ЯКОСТІ ТА БЕЗПЕКИ
ВІТЧИЗНЯНОЇ ХМЕЛЕПРОДУКЦІЇ**

науково-практичні рекомендації

Житомир-2025

УДК 633.791: 006.03: 006.057: 006.015

ББК
Н

Н Науково обґрунтовані критерії гармонізації та міжнародно-інтегрованого регулювання термінологічних вимог якості та безпеки вітчизняної хмелепродукції: науково-практичні рекомендації / уклад.: В.В. Любченко, І.П. Штанько, О.П. Стецюк, Л.П. Кириченко, Т.М. Ратошнюк / Ін-т с/г Полісся НААН. ТОВ Видавничий Дім “Бук-друк”, 2025. 48 с. DOI: _____.

Науково-практичні рекомендації розроблені науковцями Інституту сільського господарства Полісся НААН:

Любченко Владислав Владиславович – кандидат технічних наук;
Штанько Ігор Павлович – кандидат сільськогосподарських наук
Стецюк Олександр Петрович – кандидат сільськогосподарських наук;
Кириченко Леся Петрівна – науковий співробітник;
Ратошнюк Тетяна Миколаївна – кандидат економічних наук

Рецензенти:

Л.В. Проценко – завідувач відділу біохімії хмелю та пива та біотехнології ІСГП НААН, кандидат технічних наук, с.н.с.

М.М. Ключевич - представник ТК-36 «Хміль та продукти його переробки» від Державного університету «Житомирська політехніка», завідувач кафедри здоров'я природи та якості харчових ресурсів, доктор с.-г. наук, професор.

Науково-практичні рекомендації розроблені на основі узагальнення та систематизації наукових досліджень з питань вивчення, обґрунтування та імплементації світових науково-методичних, нормативних, технічних вимог до термінологічних критеріїв та визначень понять хмелю та продуктів його переробки. Класифікаційне різноманіття виробництва продуктів з хмелю, в умовах експортно-імпортних відносин, потребує від виробників формування чітких спільно-визначених не тільки показників якості та безпеки але і вивчення та встановлення раціональних термінологічних критеріїв. В незалежності від ареалу виробництва хмелю, технологічних особливостей вирощування та отримання продуктів з нього, зазначені критерії повинні відображати обґрунтовані спільні комплексні термінологічні аспекти, що в спроможні задовольнити вимоги обох експортно-імпортних сторін.

Створення єдиної термінологічної бази повністю нівелює експортні перешкоди для українського виробника хмелепродукції та сприятиме пришвидшенню реалізації власної продукції на світових ринках на умовах рівноправного партнерства.

Рекомендації розраховані на використання керівниками, спеціалістами агенцій, підприємств, господарств різних форм власності, що пов'язані з виробництвом та переробкою хмелесировини, співробітниками наукових установ, технічними комітетами стандартизації.

Науково-практичні рекомендації розроблені на основі узагальнення та систематизації наукових досліджень за 2024-2025 рр.; розглянуті, схвалені та друкуються за рішенням координаційно-методичної ради Інституту сільського господарства Полісся НААН з ПНД 10 «Хміль» (протокол № 5 від 12 серпня .2025 року).

ISBN 978-966-669-612-3

© Інститут сільського господарства Полісся НААН, 2025
© Любченко В.В., Штанько І.П., Стецюк О.П. та ін., 2025
© ТОВ Видавничий дім “Бук-друк”, 2025

ЗМІСТ

ВСТУП	5
1. Огляд базисних нормативних вимог до хмелепродукції	8
2. Редакційна система гармонізованих термінологічних критеріїв продукції хмелярства	12
3. Особливості світових термінологічних класифікаційних критеріїв хмелепродукції	15
4. Особливості опису та визначення понять в розрізі окремих ареалів світового нормативного поля	16
Перелік джерел посилання	24
Додаток А	26
Проект ДСТУ «Хмелярство. Терміни та визначення понять»	
Зміни та доповнення до розділу 3 ДСТУ 3300-2007	
Зміни та доповнення до розділу 4 ДСТУ 3300-2007	
Зміни та доповнення до розділу 8 ДСТУ 3300-2007	
Зміни та доповнення до розділу 9 ДСТУ 3300-2007	
Зміни та доповнення до розділу 11 ДСТУ 3300-2007	
Новий розділ 13 ДСТУ 3300-2007	
Новий розділ 14 ДСТУ 3300-2007	

ВСТУП

Хміль – світова перспективна технічна культура, технологія виробництва якої передбачає широкий спектр можливостей для застосування креативних ідей з покращення умов, вимог, параметрів виробництва та переробляння. Широке розповсюдження хмелю у світі підтверджує різноманітність ареалів вирощування та технологічних вимог до якості та безпеки продуктів його переробляння.

Особливості зростання цієї культури обов'язково враховують територіальні та кліматичні властивості регіону та мають відповідні нормативні вимоги за якістю та безпекою. Зазначені вимоги формують загальну картину критеріїв, які складаються з органолептичних, фізико-хімічних показників, вмісту класичних терпенових біологічно-активних компонентів та різноманітних факторів безпеки.

Науково обґрунтована імплементація світових вимог якості та безпеки хмелепродукції та їх гармонізація з вітчизняним нормативним полем, створює передумови спрощення експортно-імпортних зв'язків та поширює можливості глибшої інтеграції вітчизняної продукції хмелярства на світовий ринок.

Також імплементація вітчизняного законодавства до вимог ЄС в розрізі хмелю та продуктів його переробки є державною концепцією руху для створення спільної системи технічного регулювання (постанова Кабінету міністрів України № 844, від 19.08.2015 року).

Одним з пунктів пріоритетних напрямів наукового супроводу галузі хмелярства, згідно з **Постановою бюро Президії Національної академії аграрних наук України** (протокол № 13, від 18 грудня 2019 року) щодо формування програми наукових досліджень на 2021-2025 роки, є адаптація науково-методичної та нормативно-регламентної бази до вимог світового ринку хмелесировини.

Пріоритетна, перспективна, технологічно доступна для українського виробництва технічна культура хміль, разом з продуктами його перероблення має широкий спектр застосування. Світове класифікаційне різноманіття виробництва продуктів з хмелю, в умовах експортно-імпортних відносин, потребує від виробників формування чітких, спільно визначених не тільки показників якості та безпеки, але і вивчення та встановлення раціональних термінологічних критеріїв. В незалежності від ареалу виробництва хмелю, технологічних особливостей вирощування та отримання продуктів з нього, зазначені критерії повинні відображати обґрунтовані спільні комплексні термінологічні аспекти, що дає можливість задовольнити вимоги обох експортно-імпортних сторін.

Створення єдиної термінологічної бази повністю знімає експортні перешкоди для українського виробника хмелепродукції та сприятиме пришвидшенню реалізації власної продукції на світових ринках на умовах рівноправного партнерства.

Реалії сьогодення доводять наявність розрізнених документів, які нормують термінологічні критерії за окремими ареалами вирощування та перероблення хмелю.

Поглиблений аналіз нормативних документів основних світових виробників та споживачів продукції хмелярства регламентів комісії (ЄС) № 1850/2006 «Про встановлення детальних правил для сертифікації хмелю й продуктів, які містять хміль» та № 1295/2008 «Про імпорт хмелю з третіх країн», національних стандартів Китайської Народної Республіки (GBT), документів міністерства сільського господарства та служби сільськогосподарського маркетингу США - *Hor Inspection Handbook*, Washington, DC, 2022, дозволять імплементувати світові вимоги якості та безпеки хмелесировини до вітчизняного законодавства галузі хмелярства та технічно врегулювати нормативно-регламентне поле завдяки внесенню відповідних змін до національних нормативних документів.

Виходячи з вищевикладеного, імплементація світових нормативних термінологічних вимог до Українського законодавства, гармонізація їх в контексті одностайного розуміння є стратегічним рухом вітчизняного хмелевиробництва до світових ринків реалізації продукції.

Створення науково обґрунтованих критеріїв гармонізації та міжнародно-інтегрованого регулювання термінологічних вимог якості та безпеки вітчизняної хмелепродукції, що базується на міжнародному інноваційно-регламентному потенціалі вимог якості та безпеки, дозволить розширити спектр регіонів експортних можливостей вітчизняної хмелепродукції та врівноважити позиції всіх учасників ринку.

Внесення змін до вітчизняного нормативного поля, відповідно до законодавства, передбачає проведення їх у чітко визначеній послідовності та, посиляючись на національні ДСТУ щодо правил проведення робіт з національної стандартизації, розроблення, викладання та оформлення національних нормативних документів, правила та методи прийняття міжнародних і регіональних нормативних документів тощо. Інститут сільського господарства Полісся та ТК-36 «Хміль та продукти його переробки» вже розпочали роботу з імплементації європейських вимог якості та безпеки хмелепродукції до вітчизняного законодавства, що підтверджується розробкою окремих змін до певних ДСТУ з хмелярства.

1. ОГЛЯД БАЗИСНИХ НОРМАТИВНИХ ВИМОГ ДО ХМЕЛЕПРОДУКЦІЇ

Хмелярі всього світу створили умови для вирощування та переробляння продукції, які є необхідними та раціонально-безпечними, в більшості випадків, суто для їх регіонів. Але світовий технічний прогрес потребує проведення певних заходів для поширення експортного потенціалу кожного окремого хмелевиробника. Крім того, різноманітність сортової бази, від'ємності та характерні особливості вмісту основних терпенових біологічно-активних

сполук, ускладнюють вихід на міжнародний торгівельний рівень без розуміння вимог якості, безпеки. На заваді цьому також стає різноманітне, вузьке регіональне трактування опису, складників та технічних особливостей продукції хмелярства. Все вищезазначене потребує розроблення вектору руху виробників хмелепродукції до створення спільно адаптованих термінологічних критеріїв та вимог якості.

Креативним підходом до розв'язання зазначеної проблеми є науково-практичне обговорення започаткування заходів сприяння єдиному руху світових виробників до створення окремих позицій гармонізаційних факторів в якості об'єднаної базової моделі спільного адаптованого світового нормативного поля.

В зазначених умовах в розрізі окремо взятих держав та регіонів (їх регіональних нормативних документів), виникне необхідність осучаснення вимог шляхом імплементації креативних термінологічних визначень та понять зі світового законодавства.

Українське нормативне поле з хмелярства передбачає вивчення нормативного поля окремих світових лідерів виробництва хмелесировини для найшвидшого технічного врегулювання нормативно-регламентних позицій за термінологічними питаннями. Вивчення сучасних світових нормативних аспектів дозволить сфокусуватися на імплементації лише найнеобхідніших термінологічних визначень та понять для підготовки редакційних пропозицій з внесення відповідних змін до нормативної документації України з хмелярства.

Гармонізація вимог вітчизняного законодавства базується на досконалому вивченні термінологічних нормативних вимог декількох провідних країн і регіонів з виробництва та отримання хмелепродукції. Це Україна, Сполучені Штати Америки (США), Європейський Союз (ЄС) та представник азійського регіону – Китайська Народна Республіка (КНР).

Для розгляду та вивчення заплановані наступні нормативні документи зазначених представників:

- України - система Національних стандартів (ДСТУ) на хміль та продукти його переробки;
- США - документи Міністерства сільського господарства та служби сільськогосподарського маркетингу США (Hop Inspection Handbook, Washington, DC, 2022);
- ЄС - регламенти комісії (ЄС) № 1850/2006 «Про встановлення детальних правил для сертифікації хмелю й продуктів, які містять хміль» та № 1295/2008 «Про імпорт хмелю з третіх країн» та зміни до них;
- КНР - національні стандарти Китайської Народної Республіки (GBT).

Зазначені матеріали базуються на багаторічному досвіді та практиці науковців і виробників, несуть у собі інформаційне забезпечення галузі, є найбільш сучасними, але відображають лише окремі специфічні технологічні особливості певного регіону. Регіональна нормативна індивідуалізація є значною перешкодою при розширенні ринків збуту хмелепродукції.

Визначені нормативні документи розглядають та регламентують широкий спектр вимог та формують раціональну систему якості та безпеки хмелепродукції. Вони передбачають встановлення нормативів базисних кондицій одного товарного гатунку для окремого продукту (хмелю спресованого з врахуванням сорто-, типопридатності гранул, екстрактів, олії хмелю, складу пренільованих похідних тощо) в межах органолептичних, фізико-хімічних показників, умісту основних компонентів, граничних допустимих концентрацій шкідливих речовин та важких металів тощо. Належне трактування та однозначне розуміння вищезазначених критеріїв, їх опису, пояснень можливе за умов створення адаптованого до світового виробництва хмелесировини вітчизняного регламентного термінологічного поля.

Надійне та креативне рішення щодо створення нормативно-правової спільної системи експортно-імпортних зобов'язань започатковано хмелярською європейською науково-виробничою спільнотою. Базуючись на окремих регіональних нормативних вимогах ЄС започаткувала спільні погоджені

термінологічні нормативно-регламентні вимоги до хмелю та хмелепродукції, що є єдиним базисом для всіх учасників ринку хмелепродукції в межах ЄС.

Зазначені регламенти гарантують істотно однорідне застосування вимог до продуктів, що зібрані або виготовлені в межах ЄС, і встановлення спільної організації сільськогосподарських ринків та конкретні нормовані критерії для певних сільськогосподарських продуктів, зокрема, хмелю та хмелепродукції.

Науково-методичний аналіз щодо спільних термінологічних критеріїв продукції хмелярства нормативних документів [1-4] основних світових виробників та споживачів продукції хмелярства регламентів комісії (ЄС) № 1850/2006 «Про встановлення детальних правил для сертифікації хмелю й продуктів, які містять хміль» та № 1295/2008 «Про імпорт хмелю з третіх країн», національних стандартів Китайської Народної Республіки (GBT), документів Міністерства сільського господарства та служби сільськогосподарського маркетингу США - Hop Inspection Handbook, Washington, DC, 2022, дозволять створити редакцію базових моделей термінологічних визначень понять для імплементації аналогічних світових вимог до вітчизняного законодавства галузі хмелярства та технічно врегулювати нормативно-регламентне поле завдяки внесенню відповідних змін до національних нормативних документів [5-8].

Реконструкцією, осучасненням та гармонізацією вимог вітчизняного нормування з хмелярства займається ТК-36 «Хміль та продукти його переробки».

Послідовність створення базової моделі термінологічних вимог та, відповідно, внесення змін до вітчизняного нормативного поля, відображена та пояснюється Українським законодавством. Вона передбачає проведення робіт у чітко визначеній послідовності та посиляючись на національні ДСТУ щодо правил проведення робіт з національної стандартизації, розроблення, викладання та оформлення національних нормативних документів, правила та методи прийняття міжнародних і регіональних нормативних документів тощо [9-12]. Інститут сільського господарства Полісся та ТК-36 «Хміль та продукти

його переробки» вже розпочали роботу по імплементації європейських вимог якості та безпеки хмелепродукції до вітчизняного законодавства, що підтверджується розробкою окремих змін до певних ДСТУ з хмелярства [13-17].

2. РЕДАКЦІЙНА СИСТЕМА ГАРМОНІЗОВАНИХ ТЕРМІНОЛОГІЧНИХ КРИТЕРІЇВ ПРОДУКЦІЇ ХМЕЛЯРСТВА

Одним з початкових кроків до легітимності вітчизняної хмелепродукції на світовому ринку є зовнішньоекономічна політика України з поступової та невідворотної інтеграції до Європейського Союзу. 23 червня 2022 року країни-члени Європейського Союзу проголосували за надання Україні статусу країни-кандидата на членство в ЄС. У зв'язку з цим, під час Генеральної Асамблеї CEN/CENELEC досягнуто домовленості щодо отримання Україною статусу афілійованого члена цих організацій та подано відповідну заявку з перспективою набуття повноправного членства в CEN/CENELEC.

Сучасна світова термінологічна «рівновага» формує тенденцію для економічно-ринкових перетворень України, осучаснення вітчизняної нормативно-регламентної бази та покращення позицій українських виробників хмелепродукції при експортних операціях до європейської споживчої спільноти.

Найбільш суттєвого упорядкування параметрів термінологічних вимог можливо досягнути лише розробленням та впровадженням у нормативне поле відповідних норм, правил та визначень понять, що акумульовані до регламентів ЄС в розрізі всього спектру технологічних операцій виробництва та переробки хмелепродукції.

Українське нормативне законодавство з хмелярства базується на національних нормативних документах, зокрема ДСТУ 3300:2007 «Хмелярство. Терміни та визначення понять». Зазначений документ розроблений

першочергово для встановлення однозначних науково-обґрунтованих термінів та визначень понять українською мовою, які мають бути обов'язковими для застосування в усіх видах нормативно-технічної документації, науковій та довідковій літературі. Ним упорядкована термінологія в хмелярстві, а також наукові визначення понять для деяких термінів на заміну помилковим, присутніх у багатьох попередніх друкованих виданнях. Стандарт забезпечує ідентичне розуміння спеціалістами різних профілів установлених у галузі норм і вимог, підвищення якості науково-технічної інформації та документації українською мовою.

ДСТУ 3300:2007 формує розгорнутий перелік термінів та визначень понять та класифікує їх за основними хмелярськими критеріями.

1. Сфера застосування.
2. Загальні пояснення.
3. Терміни та визначення загальних понять.
4. Морфологія хмелю.
5. Селекція хмелю.
6. Розсадництво хмелю.
7. Технологія вирощування хмелю.
8. Речовини шишок хмелю.
9. Хмелесировина
10. Технологічні процеси оброблення та перероблення хмелю.
11. Продукти перероблення хмелю.
12. Машини та обладнання хмелярства.

Крім того, зазначений нормативний документ розглядає основні принципи та правила використання термінів, можливість їх застосування, обов'язковість, перелік організацій тобто формує п.1. «Сферу застосування» (рис.1).

1 СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

1.1 Цей стандарт установлює українські терміни та визначення понять у хмелярстві.

1.2 Терміни, установлені цим стандартом, призначені для застосування в усіх видах нормативних документів, що стосуються хмелярства, наукової, навчально-методичної та публіцистичної літератури, а також для використовування у роботі підприємств, установ і організацій, технічних комітетів стандартизації, науково-технічних та інженерних товариств.

1.3 Вимоги стандарту чинні для застосування у роботі підприємств, установ і організацій, що діють в Україні, технічних комітетів стандартизації, науково-технічних та інженерних товариств, міністерств (відомств).

Рис. 1. Пункт 1. «Сфера застосування» ДСТУ 3300:2007

Також ДСТУ 3300:2007 роз'яснює правила встановлення та використання стандартизованих термінів, згідно п.2 «Загальні пояснення» (рис.2).

2 ЗАГАЛЬНІ ПОЯСНЕННЯ

2.1 Для кожного поняття встановлено один, а в окремих випадках — два застандартовані терміни. Проте, використовуючи застандартовані терміни в межах одного документа, слід вживати лише один із термінів-синонімів.

Недозволені для вживання терміни-синоніми подані світлим курсивом з позначкою (Нд).

2.2 Подаючи встановлені цим стандартом визначення понять у інших нормативних документах, у разі потреби, їх можна змінювати, вводячи до них похідні ознаки, розкриваючи зміст поняття, зазначаючи об'єкти, що належать обсягові виозначуваного поняття. Зміни не повинні порушувати обсягу і змісту понять, визначених у стандарті.

2.3 У випадках, коли термін містить усі необхідні й достатні ознаки поняття, замість визначення поставлено ризик.

2.4 У стандарті, як довідкові, подано німецькі (de), англійські (en), французькі (fr) та російські (ru) терміни-відповідники застандартованих термінів, узяті з науково-технічної літератури.

2.5 У додатку А наведено абетковий показник усталених цим стандартом українських термінів та у додатках Б, В, Г, Д абеткові показники іншомовних термінів-відповідників кожною мовою окремо.

2.6 У додатку Е наведено список документів, використаних під час розроблення стандарту.

2.7 Терміни, які встановлені цим стандартом та вжиті у визначеннях, виділені підкресленням.

Видання офіційне

Рис. 2. Пункт 3. «Загальні пояснення» ДСТУ 3300:2007

Вищезазначене є базисом для чіткого та правильного формування та внесення змін «упорядкованих термінологічних критеріїв» до вітчизняного нормативного поля.

Сучасні нормативні вимоги до хмелепродукції в країнах Європейського Союзу регулюються певними регламентами. Зокрема, регламенти комісії (ЄС):

- № 1850/2006 «Про встановлення детальних правил для сертифікації хмелю й продуктів, які містять хміль»;
- № 1295/2008 «Про імпорт хмелю з третіх країн».

Зазначені документи регламентують перелік обов'язкових правил та вимог та гарантують істотно однорідне застосування цих вимог до хмелепродуктів. В тому числі, до складу регламентів ЄС входять термінологічні визначення понять, що регулюють належне нормативне спілкування в межах ЄС та спільних організацій сільськогосподарських ринків хмелю та хмелепродукції.

3. ОСОБЛИВОСТІ СВІТОВИХ ТЕРМІНОЛОГІЧНИХ КЛАСИФІКАЦІЙНИХ КРИТЕРІЇВ ХМЕЛЕПРОДУКЦІЇ

Термінологічні класифікаційні критерії включають широкий спектр вимог, що регламентуються термінами та визначеннями понять для усіх етапів технологічного процесу виробництва і переробки хмелю, морфології, структури та складу сировинної бази і продуктів переробки, нормативно-документаційного обігу, служб контролю, матеріалів для забезпечення виробництва тощо.

Класифікація хмелепродукції, що відображена в більшості світових нормативних документах в основному поділяється на спресований хміль, гранули, різні види екстрактів, олія і пренільовані поліфеноли. Але існує номенклатура, що використовується в окремих регіонах:

ЄС - порошкоподібні препарати, змішані продукти хмелю, продукти з додаванням хмелю тощо;

США - мірценова олія (%), гумуленова олія (%), фарнезенова олія (%), каріофіленова олія (%).

Розподіл ефірних олій хмелю за вмістом моно- та сесквітерпенових сполук є суто локальним фактором, та ймовірно має вузьке коло рецептур для виробництва напоїв чи парфумерних виробів.

Термінологічні особливості органолептичних, технічних показників та вмісту основних складників у спресованих шишках хмелю у світовій номенклатурі значно різняться. Рациональним буде формування термінів та визначень понять за всіма показниками: колір, запах, форма, аромат, блиск, вміст (%) масової частки альфа та бета кислот, кількісні та якісні критерії для домішок, вологість, наявність плісняви, індикатор (показник) зберігання тощо.

За аналогічним принципом формуються термінологічні вимоги до гранул ізомеризованих, типу 45, типу 90 - це органолептичні показники, вологість, вміст альфа-кислот, вміст бета-кислот, індикатор зберігання, час дезінтеграції (руйнування).

Окремим питанням екстрактивної групи, що підлягає термінологічній гармонізації є виробництво (за законодавством США) та використання гексанових екстрактів.

4. ОСОБЛИВОСТІ ОПИСУ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ В РОЗРІЗІ ОКРЕМИХ АРЕАЛІВ СВІТОВОГО НОРМАТИВНОГО ПОЛЯ

Наявність відмінностей у нормуванні опису та визначенні понять в окремих регіонах виробництва хмелепродукції лише вказує на специфічність їх культури мовлення та потребує попередньої гармонізації термінологічних вимог перед імплементацією до вітчизняного законодавства.

Проаналізуємо класифікаційні описи та визначення понять термінологічних критеріїв хмелярства з різних частин світу.

Європейський Союз:

(a) «Непідготовлений хміль» – хміль, який пройшов лише попереднє висушування та пакування;

(b) «Підготовлений хміль» – хміль, який пройшов остаточне висушування та пакування;

(c) «Порошкоподібний препарат хмелю» (який включає гранульований хміль та збагачений порошкоподібним препаратом хмелю);

(d) «Ізомеризований екстракт хмелю» – екстракт, у якому альфа кислоти були майже повністю ізомеризовані;

(e) «Екстракт хмелю» – інші екстракти, окрім ізомеризованого екстракту хмелю;

(f) «Змішані продукти хмелю» – суміш продуктів, зазначених вище у підпунктах (c), (d) та (e) за винятком хмелю. (ДОДАТОК IV, регламент ЄС № № 1295/2008);

та відповідно статті 2 , регламенту ЄС №1850/2006

(a) «Непідготовлений хміль» означає хміль, який було попередньо висушено і запаковано;

(b) «підготовлений хміль» означає хміль, який було остаточно висушено та запаковано;

(c) «Хміль, що має насіння» означає хміль, який розміщений на ринку і вміст насіння в якому перевищує 2 % своєї ваги;

(d) «Хміль без насіння» означає хміль, який розміщений на ринку і вміст насіння в якому не перевищує 2 % своєї ваги;

(e) «Опечатування» означає запечатування упаковки під офіційним наглядом в такий спосіб, що під час відкриття упаковка пошкоджується;

(f) «Закритий операційний цикл» означає процес для підготовки або обробки хмелю, який здійснюється під офіційним наглядом та в такий спосіб, що кількість хмелю або обробленого продукту не можуть додаватись або вилучатись під час операції. Закритий операційний

цикл починається з відкриття опечатаної упаковки, у якій міститься хміль або продукти, які містять хміль, які необхідно підготувати або обробити, і закінчується опечатуванням упаковки, в якій містить оброблений хміль або продукти, що містять хміль;

- (g) «Партія товару» означає кількість упаковок з хмелем або продуктів, які містять хміль, з однаковими характеристиками, які представлені одночасно для сертифікації одним і тим самим окремим або асоційованим виробником або підприємством з переробки;
- (h) «Територія, на якій виготовляють хміль» означає зони або регіони виробництва, зазначені в списку, підготовлені відповідними державами-членами ЄС;
- (i) «Концентрований порошок з хмелю» означає продукт, отриманий дією розчинника на продукт, який, своєю чергою, було отримано шляхом помелу хмелю, який містить всі природні елементи;
- (j) «Компетентний орган сертифікації» є орган або підрозділ, уповноважений органами ЄС видавати сертифікати та затверджувати й контролювати сертифікаційні центри;
- (k) «Маркування» означає етикетування та ідентифікацію;
- (l) «Сертифікаційний центр» означає установу, яка видає сертифікати;
- (m) «Представники компетентного сертифікаційного органу» є персонал, прийнятий як компетентним сертифікаційним органом так, і третьою стороною та уповноважений компетентним сертифікаційним органом виконувати обов'язки щодо сертифікації;
- (n) «Офіційний нагляд» означає нагляд за діяльністю видачі сертифікації компетентними органами сертифікації або його представниками;
- (o) «Ізомеризований продукт, який містить хміль» означає продукт, який містить хміль, у якому альфа-кислоти майже повністю ізомеризовані.

Китайська Народна Республіка:

- «Коричневі приквітники» - належить до приквітників, у яких світло-коричнева або темно-коричнева частина приквітників перевищує 1/3 усієї площі поверхні приквітників;
- «Час розчинення» - час, необхідний для розм'якшення гранул хмелю в киплячій воді;
- «Неповні гранули» - розкидані фрагменти гранул або гранули довжиною менше 1/2 типової гранули хмелю;
- «Індекс зберігання» - HSI коефіцієнт світло-поглинання основного метанольного розчину хмелю при довжині хвилі 275 нм і 325 нм;
- «Домішки» - належать до частин рослин хмелю, які входять до складу спресованих шишок хмелю, тобто: стебло, коріння, квіти хмелю.

США:

- «Апеляційна інспекція» — оглядова перевірка FGIS результатів початкового або повторного тестування;
- «Перевізник» — вантажівка, причіп, комбінація вантажівка/причіп, залізничний вагон, баржа, корабель або інший контейнер використовується для транспортування навалом, у мішках або упакованого хмелю;
- «Атестація» — процес видачі офіційного сертифікату, що свідчить про якість партії або зразок хмелю, або результати будь-якої іншої офіційної служби;
- «Контрольний підрахунок» — процес визначення загальної кількості заповнених зовнішніх контейнерів у партії, щоб визначити, що кількість контейнерів, показаних заявником, правильна, та сертифікація результатів;
- «Перевірка завантаження» — процес виконання складального огляду на носії, обчислення кількості заповнених контейнерів, завантажених на борт перевізника, дотримуючись стану контейнери, завантажені на борт

перевізника, опломбування перевізника, якщо це можливо, та сертифікація результатів;

- «Контрольне зважування» — процес зважування вибраної кількості контейнерів із партії, визначення розрахункової загальної ваги брутто, ваги тари та нетто або розрахункової середньої ваги брутто або маси нетто на заповнену ємність та сертифікація результатів;
- «Зведений зразок» — один зразок, що складається з невеликих порцій (зразки компонентів) відібраних зі всієї партії;
- «Перевірка стану» — процес визначення того, чи ідентифікована партія є пошкоджена водою, пошкоджена вогнем або заражено гризунами чи птахами, заражено комахами чи будь-якими іншими погіршеннями стану та сертифікація результатів;
- «Кооператор» — агенція або департамент федерального уряду, агентство штату або інша організація, яка уклала угоду зі Службою на проведення інспекції товарів відповідно до Закону про сільськогосподарський маркетинг 1946 з поправками;
- «Основний зразок» — частина хмелю, виділена з тюка хмелю для перевірки;
- «Керновий пробовідбірник» — пристрій зондового типу, затверджений FGIS для офіційного відбору проб хмелю. Ядро пробовідбірника складаються зі сталеві труби довжиною приблизно 10 дюймів і 3 дюймів у діаметрі, з гострим різальним краєм, зручними ручками та експелером всередині трубки. Отриманий зразок буде серцевиною хмелю розміром приблизно 6 дюймів в довжину;
- «Хміль сушений» — висушений хміль, у тюках або в іншій формі упаковки;
- «Стороння матерія» — сторонній для хмелю матеріал;
- «Номер виробника» — номер присвоєний Американською асоціацією виробників хмелю, який ідентифікує конкретного виробника. Номер

виробника повинен складатися з назви країни походження та трьох або більше літерно-цифрових символів;

- «Хміль» — шишки культивованих сортів хмелю;
- «Лист і стебло» — листки і стебло рослини хмелю, за винятком приблизно 1 дюйма завдовжки стебла (черешки), які несуть окремі шишки;
- «Лот» — будь-яка визначена кількість хмелю, запропонована заявником для перевірки. Перевірка партії (якості). Процес отримання репрезентативного зразка(ів), ідентифікована партія, дослідження або тестування зразка(ів), вивчення відповідних записів партії, та засвідчення результатів;
- «Спостереження за навантаженням» — процес визначення того, що ідентифіковану партію було переміщено зі складу чи перевізника та завантажується на інший склад чи перевізник та сертифікація результатів;
- «Офіційний персонал» — будь-який уповноважений працівник Департаменту або особа, яка має ліцензію FGIS виконувати всі або визначені функції відповідно до Закону;
- «Офіційний зразок» — репрезентативний зразок, складений офіційним персоналом, який має ліцензію або авторизований FGIS;
- «Оригінальний огляд» — початковий огляд партії або зразка;
- «Відбір проб» — процес відбору репрезентативної проби з партії хмелю;
- «Насіння» — насіння хмелю визначається як ціле насіння, здатне до проростання, незалежно від ступеня зрілості, виключаючи зламану шкаралупу, лушпиння або шматочки насіння. Насіння типу, яке визнане нездатним до проростання, не враховується як насіння хмелю;
- «Перевірка представленого зразка» — процес оцінки або випробування зразка (крім офіційного зразка), поданого заявником, та посвідчення результатів;

- «Робоча проба» (загалом) — репрезентативна порція хмелю; приблизно 135 грамів, що використовується для проведення визначень, необхідних для певного класу – індекс зберігання (Hop Storage Index);

Вищезазначені терміни та визначення понять становлять необхідність імплементації до Українського нормативного поля задля формування в перспективі експортно-імпортних відносин з ведучими світовими хмелевиробниками на умовах рівнозначного позиціювання вимог до термінологічності критеріїв якості та безпеки хмелепродукції.

Але реалії сьогодення вимагають від Українського хмелярства проведення не тільки науково-методичного аналізу термінологічних критеріїв продукції хмелярства у світових нормативних документах та імплементації вимог міжнародного інноваційно-регламентного потенціалу до вітчизняного нормативного поля а і обов'язково врахувати при цьому вимоги [«Закону України № 4341-IX «Про хміль та хмелепродукти» \[18\]](#) щодо вищезазначених термінологічних критеріїв.

Закон України в повному обсязі поширюється лише на резидентів України тобто є обов'язковим для виконання всіма установами та організаціями в незалежності від форма власності, які працюють на території України. Проте він (закон) не завжди враховує в повному обсязі термінологічні питання експортно-імпортних відносин (так як кожна країна має свої особливості до термінологічних нормативних вимог). В свою чергу, нормативне поле України, має можливість гармонізованого підходу до встановлення термінологічних критеріїв при імплементації світових вимог. Тобто, проєкт ДСТУ повинен також враховувати світові експортно-імпортні термінологічні критерії та в кінцевій редакції мати спільно виважені термінологічні критерії, які не стануть перешкодою для майбутніх відносин з іноземними споживачами Української хмелепродукції. Враховуючи вищезазначене, на нашу думку, раціональним є доповнення вимог ЗУ (в розрізі проєкту ДСТУ) окремими термінологічними

вимогами, щоб задовольнити Українського виробника в межах експортно-імпортних відносин

Так, аналізуючи комплекс світових термінологічних вимог до хмелю та хмелепродуктів та врахувавши вимогу Українського нормативного поля (ДСТУ 3300:2007) і ЗУ «Про хміль та хмелепродукти» нами запропоновано (у випадках дублювання термінів або опису) паралельне наведення у проєкті ДСТУ термінів та визначень понять що відповідають вимогам до сучасних експортно-імпортних відносин та вимог ЗУ «Про хміль та хмелепродукти». В цілому, для отримання повної аргументованої кінцевої редакції зазначеного проєкту ДСТУ раціональним є залучення до його обговорення широкого кола спеціалістів (науковців, виробничників, освітян тощо) що перетинаються з виробництвом та переробкою хмелесировини. Виходячи з вищевикладеного, зазначені матеріали передані до ТК-36 «Хміль та продукти його переробки» та оприлюднені на сайті Інституту сільського господарства Полісся - <https://isgpnnaan.org/news/438.html>. Нами заплановано проведення регулярних корегувань (редакційних правок) оприлюдненого проєкту на сайті, щоб підвищити своєчасність розгляду змін до термінологічних критеріїв.

Крім того аналіз світової нормативної бази з хмелярства виявив необхідність створення нових розділів у проєкті ДСТУ та введення до їх складу нових сучасних термінологічних виразів та їх описів. Зокрема, це новий розділ 13 «Виробництво та сертифікація хмелю й продуктів, які містять хміль» та новий розділ 14 «Інспектування та контроль».

Вищезазначений аналіз матеріалів дозволив створити базову системну редакцію проєкту ДСТУ «Хмелярство. Терміни та визначення понять», що наведена у додатку А.

Перелік джерел посилання

1. Регламент комісії (ЄС) № 1850/2006, від 14 грудня 2006 року «Про встановлення детальних правил для сертифікації хмелю й продуктів, які містять хміль» (ОВ L 355, 15.12.2006, С 72);
2. Регламент комісії (ЄС) № 1295/2008, від 18 грудня 2008 року «Про імпорту хмелю з третіх країн» (ОВ L 340, 19.12.2008, С. 45);
3. Національні стандарти Китайської Народної Республіки (GBT). GB 2760-2014.
4. Документи міністерства сільського господарства та служби сільськогосподарського маркетингу США - Hop Inspection Handbook, Washington, DC, 2022.
5. ДСТУ 3300:2007. Хмелярство. Терміни та визначення понять. [Чинний від 2009-01-01]. Вид. офіц.. Київ.: Держспоживстандарт України, 2009. 21с.
6. ДСТУ 7067:2009. Хміль. Технічні умови. [Чинний від 2011-07-01]. Вид. офіц.. Київ.: Держспоживстандарт України, 2010. 11с.
7. ДСТУ 4099:2009. Хміль. Правила відбирання проб та методи випробовування. [Чинний від 2011-07-01]. Вид. офіц.. Київ.: Держспоживстандарт України, 2010. 32с.
8. ДСТУ 7028:2009. Рослинництво. Гранули хмелю. Технічні умови. [Чинний від 2011-07-01]. Вид. офіц.. Київ.: Держспоживстандарт України, 2010. 19с.
9. ДСТУ 1.2:2015 Національна стандартизація. Правила проведення робіт з національної стандартизації. [Чинний від 2015-12-20]. Вид. офіц.. Київ.: Держспоживстандарт України, 2015. 30с.
10. ДСТУ 1.5:2015 Національна стандартизація. Правила розроблення викладання та оформлення національних нормативних документів. [Чинний від 2016-04-01]. Вид. офіц.. Київ.: Держспоживстандарт України, 2015. 61с.
11. ДСТУ 1.7:2015 Національна стандартизація. Правила та методи прийняття міжнародних і регіональних нормативних документів. [Чинний від 2015-12-20]. Вид. офіц.. Київ.: Держспоживстандарт України, 2015. 30с.

12. ДСТУ 1.8:2015 Національна стандартизація. Правила розроблення програми робіт з національної стандартизації. [Чинний від 2016-04-01]. Вид. офіц.. Київ.: Держспоживстандарт України, 2015. 22с.
13. Зміна №1 до ДСТУ 4099:2009. Хміль. Правила відбирання проб та методи випробовування. [Чинна від з 2019-11-01]. Вид. офіц.. Київ.: ДП «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості», 2019. 13с.
14. Зміна №1 до ДСТУ 7028:2009. Рослинництво. Гранули хмелю. Технічні умови. [Чинна від з 2019-11-01]. Вид. офіц.. Київ.: ДП «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості», 2019. 12с.
15. Зміна №2 до ДСТУ 4099:2009. Хміль. Правила відбирання проб та методи випробовування. [Чинна від з 2022-01-01]. Вид. офіц.. Київ.: ДП «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості», 2021. 7с.
16. Зміна №2 до Зміна №2 ДСТУ 7028:2009. Рослинництво. Гранули хмелю. Технічні умови. [Чинна від з 2022-01-01]. Вид. офіц.. Київ.: ДП «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості», 2021. 6с.
17. Зміна №1 до ДСТУ 7067:2009. Хміль. Технічні умови. [Чинна від з 2023-07-17]. Вид. офіц.. Київ.: ДП «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості», 2023. 5с.
18. Про хміль та хмелепродукти: Закон від 27 берез. 2025 р. № 4341-IX. Верховна Рада України. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/T254341?an=1>

НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

ХМЕЛЯРСТВО

Терміни та визначення понять

ДСТУ _____ : _____

ПРОЄКТ

Київ
2025

ПЕРЕДМОВА

1 РОЗРОБЛЕНО: Інститут сільського господарства Полісся НААН;
ТК-36 «Хміль та продукти його переробки»

РОЗРОБНИКИ: **С. Рижук**, академік НААН, **В. Любченко**, канд. техн. наук, (керівник розробки); **Л. Корчева**, канд. с.-г. наук; **І. Штанько**, канд. с.-г. наук; **Л. Проценко**, канд. техн. наук; **О. Стецюк**, канд. с.-г. наук; **Т. Ратошнюк**, канд. екон. наук.

2 ПРИЙНЯТО ТА НАДАНО ЧИННОСТІ: наказ ДП «УкрНДНЦ»

від “ ____ ” _____ 20 __ року ____

3 НА ЗАМІНУ ДСТУ 3300 - 2007

Право власності на цей документ належить державі.

Відтворювати, тиражувати і розповсюджувати його повністю чи частково на будь-яких носіях інформації без офіційного дозволу заборонено.

Стосовно врегулювання прав власності потрібно звертатись до Держспоживстандарту України.

2025

ЗМІСТ

1 Сфера застосування	
2 Загальні пояснення	

Зміни та доповнення до розділів:

3 Терміни та визначення загальних понять.....	
4 Морфологія хмелю.....	
8 Речовини пищик хмелю	
9 Хмелесировина	
11 Продукти перероблення хмелю.....	

Нові розділи:

13 Сертифікація хмелю й продуктів, які містять хміль.....	
14 Інспектування та контроль.....	
Додаток А Абетковий покажчик українських термінів	
Додаток Б Абетковий покажчик німецьких термінів.....	
Додаток В Абетковий покажчик англійських термінів.....	
Додаток Г Абетковий покажчик французьких термінів.....	
Додаток Д Абетковий покажчик російських термінів.....	
Додаток Е Бібліографія.....	

С.
Нумерація та додатки
будуть наведені в
кінцевій редакції
проекту ДСТУ

ХМЕЛЯРСТВО
Терміни та визначення понять

HOFGROWING
Terms and definitions concepts

Чинний від 2025 - — - —

1 СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

1.1 Цей стандарт установлює українські терміни та визначення понять у хмелярстві.

1.2 Терміни, установлені цим стандартом, обов'язкові для вживання в усіх видах нормативних документів, що стосуються хмелярства, а також для робіт зі стандартування. Для наукової, навчально-методичної та публіцистичної літератури терміни цього стандарту – рекомендовані.

1.3 Вимоги стандарту чинні для застосування у роботі підприємств, установ і організацій, що діють в Україні, технічних комітетів стандартизації, науково-технічних та інженерних товариств, міністерств (відомств).

2 ЗАГАЛЬНІ ПОЯСНЕННЯ

2.1 Для кожного поняття встановлено один, а в окремих випадках – два застандартовані терміни. Проте, використовуючи застандартовані терміни в межах одного документа, слід вживати лише один із термінів-синонімів.

Недозволені для вживання терміни-синоніми подані світлим курсивом з позначкою (Нд).

2.2 Подаючи встановлені цим стандартом визначення понять у інших нормативних документах, у разі потреби, їх можна змінювати, вводячи до них похідні ознаки, розкриваючи зміст поняття, зазначаючи об'єкти, що належать обсягові визначуваного поняття. Зміни не повинні порушувати обсягу і змісту понять, визначених у стандарті.

2.3 У випадках, коли термін містить усі необхідні й достатні ознаки поняття, замість визначення поставлено ризку.

Видання офіційне

1

2.4 У стандарті, як довідкові, подано німецькі(de), англійські(en) та французькі(fr) терміни-відповідники застандартованих термінів, узяті з науково-технічної літератури.

2.5 У стандарті наведено абетковий покажчик усталених цим стандартом українських термінів та абеткові покажчики їхніх іншомовних термінів-відповідників кожною мовою окремо.

3 ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ЗАГАЛЬНИХ ПОНЯТЬ

3.1 хміль Багаторічна дводомна рослина з витким монокарпічним стеблом, із жіночих суцвіть якого формуються супліддя, використовувані для пивоваріння та в інших галузях Примітка 1. Вид хмелю – Хміль звичайний (<i>Humulus Lupulus L.</i>)	de en fr	Hopfen [2] Hop [3] houblon [4]
3.2 хмелярство Галузь сільського господарства, у якій провадять наукові та практичні дослідження, вирощують і переробляють <u>хміль</u> та реалізують <u>продукцію хмелярства</u>	de en fr	Hopfenbau [2] hop growing [3] culture du houblon [4]
3.2.1 продукція хмелярства Вироблена із <u>хмелю</u> продукція трьох видів – <u>садивний матеріал</u> , <u>хмелесировина</u> та <u>хмельові препарати</u>	de en fr	Hopfenwaren [2] products of hop growing [3] production de la culture du houblon [4]
3.3 хмелеплантація; хмільник Ділянка землі, обладнана <u>шпалерою</u> , на якій вирощують <u>хміль</u>	de en fr	Hopfenpflanzung, das Hopfenfeld [2] hop plantation, hop field [3] champ du houblon [4]
3.4 (хмельова) шпалера Вид опори для вирощування <u>хмелю</u>	de en fr	Hopfenspalier [2] espalier of hop [3] poteaux du houblon [4]
3.4.1 спорудження (хмельової) шпалери Будівництво нової, реконструкція існуючої, капітальний ремонт <u>хмельової шпалери</u> згідно проектно-кошторисної документації	de en fr	Bau des Hopfenspalier [2] construction espalier of hop [3] construction des poteau du houblon [4]
3.4.2 підтримка стебел (хмелю) Сезонний елемент шпалери, на який заводять <u>стебла хмелю</u>	de en fr	Beistand der Hopfenstiele [2] hop stalk holder [3] appui des tiges du houblon [4]
3.5 хмелеоборот Цикл періодичного перезакладання <u>насаджень хмелю</u> з уведенням на певний період чистих або зайнятих парів Примітка 1. Термін експлуатації <u>насаджень хмелю</u> повинен бути не менший за 10 років	de en fr	Hopfenfruchtfolge [2] hop turnover [3] rotation du houblon [4]

3.6 густота насаджень хмелю Кількість рослин <u>хмелю</u> на одиницю площі	de en fr	Dichtheit der Hopfenanpflanzungen[2] hop plantations density [3] densité des atterrissages du houblon[4]
3.6.1 густота стеблостою хмелю Кількість заведених на підтримки <u>стебел хмелю</u> на одиницю площі	de en fr	Dichtheit des Hopfenstielstehens[2] stalks density of hop [3] densité des tiges du houblon [4]
3.7 технічна стиглість (шишок хмелю) Стан <u>шишок хмелю</u> , за якого вони досягають найвищої якості за органолептичними ознаками і вмістом цінних речовин, стають придатними для використання	de en fr	technische Reife von Hopfen-inhaltsstoffe [2] technical ripeness of hop cones [3] maturité industrielle cones du houblon [4]
3.8 фізіологічна стиглість (шишок хмелю) Стан <u>шишок хмелю</u> , за якого насіння досягло повної стиглості	de en fr	physiologische Reife von Hopfeninhaltsstoffe [2] physiological ripeness of hop cones [3] maturité physiologique cones du houblon [4]
3.9 закритий операційний цикл Процес для підготовки або обробки хмелю, який здійснюється під офіційним наглядом та в такий спосіб, що кількість хмелю або обробленого продукту не можуть додаватись або вилучатись під час операції. Закритий операційний цикл починається з відкриття опечатаної упаковки, у якій міститься хміль або продукти, які містять хміль, які необхідно підготувати або обробити, і закінчується опечатуванням упаковки, в якій міститься оброблений хміль або продукти, що містять хміль	de en fr	geschlossener Betriebskreislauf closed operating cycle cycle de fonctionnement fermé
3.9.a закритий операційний цикл* Процес підготовки або переробки хмелю (хмелепродуктів), що здійснюється під спостереженням працівників сертифікаційного центру у спосіб, що унеможливорює додавання або вилучення додаткового обсягу хмелю (хмелепродукту) під час такого циклу. Закритий операційний		

цикл починається з відкриття опечатаної упаковки непідготовленого або підготовленого хмелю, який необхідно підготувати або переробити, або хмелепродукту, який підлягає переробці, та закінчується опечатуванням упаковки, в якій міститься підготовлений хміль або хмелепродукт		
3.10 опечатування Запечатування упаковки під офіційним наглядом в такий спосіб, що під час відкриття упаковка пошкоджується	de en fr	Versiegelung sealing scellement
3.11 партія товару Кількість упаковок з хмелем або продуктів, які містять хміль, з однаковими характеристиками, які представлені одночасно для сертифікації одним і тим самим окремим або асоційованим виробником або підприємством по переробці	de en fr	Partie der Ware batch of goods lot de marchandises
3.11 партія хмелю (хмелепродукту)* Кількість упаковок хмелю (хмелепродуктів) з однаковими характеристиками, одночасно поданих для сертифікації одним виробником хмелю (хмелепродуктів)		
3.12 територія, на якій виготовляють хміль Зони або регіони виробництва, зазначені в списку, підготовлені відповідними Державами-членами	de en fr	Gebiet, in dem der Hopfen erzeugt wird territory where hops are produced territoire de production du houblon
12.a перелік районів вирощування хмелю * Перелік адміністративно-територіальних одиниць, у межах яких може вирощуватися хміль, який затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну аграрну політику, для цілей сертифікації хмелю (хмелепродуктів)		
3.13 маркування Процес етикетування та ідентифікацію	de en fr	Etikettierung labelling étiquetage

3.13 а маркування хмелю (хмелепродукту)* Слова, опис, знак для товарів і послуг (торговельна марка), графічне зображення або символ, що розміщуються на упаковці, етикетці (стікері), а за відсутності упаковки - у документі чи повідомленні, що супроводжує хміль (хмелепродукт), та дає змогу ідентифікувати його		
3.14 переробка хмелю * Виробництво хмелепродуктів із шишок хмелю для подальшого використання	de en fr	Hopfenverarbeitung hop processing traitement du houblon
3.15 підготовка хмелю * сукупність процесів, що включають вентиляцію шишок хмелю перед сушінням, сушіння, відлежування (кондиціювання за вологістю), пресування та пакування шишок хмелю без їх руйнування.	de en fr	Hopfenzubereitung hop preparation préparation du houblon

* - формулювання, що наведені у «[Закон України № 4341-IX «Про хміль та хмелепродукти»](#)».

Зміни та доповнення до розділу 4 ДСТУ 3300-2007

4 МОРФОЛОГІЯ ХМЕЛЮ

4.1 підземна частина хмелю Сукупність підземних вегетативних органів <u>хмелю</u>	de en fr	unterirdische Hopfentiel [2] underground part of hop [3] partie souterraine du houblon
4.1.1 матка хмелю Підземне потовщене багаторічне утворення <u>хмелю</u> стеблового походження з бруньками відновлення Примітка 1. Ботанічна назва такого утворення – каудекс	de en fr	Hopfen stock [2]
4.1.2 кореневище хмелю Видозмінений підземний пагін, що виростає з <u>матки хмелю</u> у горизонтальному напрямку і має бруньки відновлення	de en fr	Hopfenwurzelstock [2] hop rhizome [3] racines du houblon [4]
4.1.3 підземна частина стебла хмелю Напів здерев'яніла однорічна <u>частина стебла хмелю</u> , що не відмирає на зиму і має бруньки відновлення	de en fr	unterirdische den Teil Hopfenteil [2] underground part of hop stalk [3] partie souterraine tige du houblon [4]

4.2 стебло хмелю Веgetативний однорічний орган <u>хмелю</u> , на якому розвиваються частини з репродуктивними органами	de en fr	Hopfenstiel [2] hop stalk [3] tige du houblon [4]
4.3 гілка хмелю <i>бічний пагін (Нд)</i> Веgetативний орган <u>хмелю</u> , що розвивається з пазухових бруньок стебла	de en fr	Hopfenast [2] hop twig [3] branche du houblon [4]
4.4 плетина хмелю Одне чи більше <u>стебел хмелю</u> , заведених на підтримку	de en fr	Hopfen rebe [2] hop vine trailing [3] fouet du houblon [4]
4.5 шишка хмелю Супліддя, що утворилося внаслідок розростання жіночого суцвіття <u>хмелю</u> незалежно від процесів запилення і запліднення та є місцем синтезу господарських цінних речовин у лупулінових зернах	de en fr	Hopfeninhaltsstoffe [2] hop cone [3] cone du houblon [4]
4.6 лупулінові зерна; лупулін Багатоклітинні епідермальні виростки в <u>шишках хмелю</u> , різні за формою, наповнені комплексом гірких речовин і <u>ефірної олії</u>	de en fr	Lupuline Getreiden [2] lupuline seeds [3] grains des lupuline [4]
4.7 лист <i>Веgetативний орган рослини, основними функціями якого є фотосинтез, газообмін та транспірація</i>	de en fr	Blatt Sheet feuille
4.8. насіння <i>Насіння хмелю визначається як ціле насіння, здатне до проростання, незалежно від ступеня зрілості, виключаючи зламану шкаралупу, лушпиння або иматочки насіння. Насіння типу, яке визнане нездатним до проростання, не враховується як насіння хмелю.</i>	de en fr	Samen seed graine

Зміни та доповнення до розділу 8 ДСТУ 3300-2007

8 РЕЧОВИНИ ШИШОК ХМЕЛЮ

8.1 загальні смоли хмелю Специфічні гіркі та деякі не гіркі речовини <u>шишок хмелю</u> , які розчиняються в етиловому ефірі	de en fr	gesamte Hopfenharze [2] general hop resins [3] résines totales du houblon [4]
8.1.1 альфа-кислоти хмелю Найцінніші для пивоваріння сполуки <u>шишок хмелю</u> , які мають інтенсивну гіркоту, кристалічну будову у формі ромбоєдрів, входять до складу загальних смол і належать до групи циклогексادیєнів з двома ізопреноїдними групами	de en fr	Alpha-Säure des Hopfens [2] hop alpha-acids [3] acides alpha du houblon [4]
8.1.1.1 ізо-альфа-кислоти хмелю Ізомерні форми <u>альфа-кислот</u>	de en fr	Iso-aphfa-Säure des Hopfens [2] hop iso-alpha-acids [3] iso-acides alpha du houblon [4]
8.1.2 бета-кислоти хмелю Сполуки <u>загальних смол шишок хмелю</u> , які мають незначну гіркоту, кристалічну голчасту форму і належать до групи циклогексادیєнів з трьома ізопреноїдними групами	de en fr	Beta-Säure des Hopfens [2] hop beta-acids [3] acides beta du houblon [4]
8.1.3 бета-фракція загальних смол хмелю Сума бета-кислот і неохарактеризованих м'яких <u>смол хмелю</u>	de en fr	Beta-Fraktion der gesamten Hopfensäuren [2] beta- group of general hop resins groupe fraction beta des résines totales du houblon [4]
8.1.4 тверді смоли хмелю Фракція <u>загальних смол хмелю</u> , яка не розчиняється в парафінових вуглеводах (з низькою точкою кипіння)	de en fr	harte Hopfenharze [2] hop resins [3] résines dures du houblon [4]
8.2 ефірна олія хмелю Суміш летких, маслянистої консистенції органічних сполук <u>шишок хмелю</u> , основна маса яких належить до моно- та сесквітерпеноїдів, що обумовлюють специфічний хмельовий аромат	de en fr	Ätherische Hopfenöle [2] hop ether oil [3] huile volatile du houblon [4]
8.2.1 мірценова олія <i>Продукт <u>шишок хмелю</u>, основна маса (понад 80%) якого належить до монотерпену – мірцену</i>	de en fr	<i>Myrcen-Öl myrcene oil huile de myrcène</i>

8.2.2 <u>гумуленова олія</u> Продукт <u>шишок хмелю</u> , основна маса (понад 80%) якого належить до сесквітерпену – гумулену	de en fr	Humulen-Öl humulene oil huile d'humulène
8.2.3 <u>фарнезенова олія</u> Продукт <u>шишок хмелю</u> , основна маса (понад 80%) якого належить до сесквітерпену – фарнезену	de en fr	Farnesen-Öl farnesene oil huile de farnésène
8.2.4 <u>каріофіленова олія</u> Продукт <u>шишок хмелю</u> , основна маса (понад 80%) якого належить до сесквітерпену – каріофілену	de en fr	Caryophyllen-Öl caryophyllene oil huile de caryophyllène
8.3 <u>ксантогумол</u> Речовина, що за своєю будовою належить до поліфенольних сполук <u>хмелю</u> (пренільований флавоноїд). Примітка. Під час охмелення суслу <u>ксантогумол</u> перетворюється в ізоксантогумол.	de en fr	Xantogumolus [2] xantogumolus [3] xantogumolus [4]

Зміни та доповнення до розділу 9 ДСТУ 3300-2007

9 ХМЕЛЕСИРОВИНА

9.1 <u>свіжозібраний хміль</u> <u>Шишки хмелю</u> , відокремлені від материнської рослини	de en fr	frisch gesammelte Hopfen [2] fresh hop [3] houblon cueilli [4]
9.1a <u>свіжозібраний хміль</u> * <i>Шишки хмелю, відокремлені від стебла та листя рослини хмелю</i>		
9.2 <u>хміль-сирець</u> Висушені <u>шишки хмелю</u> після їхнього <u>кондиціювання</u> за вологістю, нещільного пресування або без нього, пакування у тару відповідно до вимог чинних стандартів	de en fr	Trockenhopfen [2] raw hop [3] houblon brut[4]
9.2a <u>хміль</u> * <i>Висушені суцвіття, відомі як шишки жіночої рослини хмелю (<i>Humulus lupulus</i>)</i>		
9.3 <u>спресований хміль</u> <u>Шишки хмелю</u> , які пройшли післязбиральне оброблення, щільно спресовані у балоти чи паки і запаковані у тару	de en fr	gepresste Hopfen [2] pressed hop [3] houblon comprimé [4]
9.4 <u>непідготовлений хміль</u> <i>Хміль, який було попередньо висушено і запаковано</i>	de en fr	unzubereiteter Hopfen unprepared hops houblon non préparé
9.4a <u>непідготовлений хміль</u> * <i>Свіжозібраний хміль, попередньо висушений і запакований</i>		
9.5 <u>підготовлений хміль</u> <i>Хміль, який було остаточно висушено та запаковано</i>	de en	zubereiteter Hopfen prepared hops

	fr	<i>houblon préparé</i>
9.5а підготовлений хміль* <i>Хміль, що пройшов етап підготовки</i>		
9.6 хміль, що має насіння <i>Хміль, який розміщений на ринку і вміст насіння в якому перевищує 2 % своєї ваги</i>	de en fr	<i>Hopfen mit Samen</i> <i>hops with seeds</i> <i>houblon avec graines</i>
9.6а хміль без насіння* <i>Хміль із вмістом насіння, що не перевищує 2 відсотки його ваги</i>		
9.7 хміль без насіння <i>Хміль, який розміщений на ринку і вміст насіння в якому не перевищує 2 % своєї ваги</i>	de en fr	<i>Hopfen ohne Samen</i> <i>hops without seeds</i> <i>houblon sans graines</i>
9.7а хміль із насінням * <i>Хміль із вмістом насіння, що перевищує 2 відсотки його ваги.</i>		

* - формулювання, що наведені у «[Закон України № 4341-ІХ «Про хміль та хмелепродукти»](#)».

Зміни та доповнення до розділу 11 ДСТУ 3300-2007

11 ПРОДУКТИ ПЕРЕРОБЛЕННЯ ХМЕЛЮ

11.1 хмельовий продукт Продукт перероблення <u>шишок хмелю</u> , одержаний з метою краще зберігати та ефективніше використовувати їхні цінні речовини	de en fr	Hopfenproduktion [2] hop product [3] produit du houblon [4]
11.1 хмелепродукт * <i>Продукт, отриманий у результаті переробки хмелю, що включає невидозмінені хмелепродукти, видозмінені хмелепродукти та ізомеризовані хмелепродукти</i>		
11.1.1 гранула хмелю Дрібна щільна грудочка кулястої, циліндричної чи прямокутної форми, виготовлена з подрібнених <u>шишок хмелю</u>	de en fr	Hopfengranulat [2] granule of hop [3] granules du houblon [4]
11.1.1а гранула хмелю* <i>Дрібна щільна грудочка кулястої циліндричної чи прямокутної форми, вироблена з подрібнених шишок хмелю</i>		
11.1.1.1 гранули хмелю тип 90 <u>Гранули хмелю</u> , що за своїм складом практично не відрізняються від <u>шишок хмелю</u> . <u>Примітка.</u> Зі 100 кг <u>шишок хмелю</u> отримують 90 кг гранул типу 90	de en fr	Hopfengranulat Typ 90 [2] granules of hop, type 90 [3] granules du houblon du type 90 [4]
11.1.1.2 гранули хмелю тип 45	de	Hopfengranulat Typ 45 [2]

Гранули хмелю, збагачені лупуліном, відділеним від шишок хмелю і доданим у певних співвідношеннях до подрібненого хмелю. Примітка. Із 100 кг шишок хмелю отримують 45 кг гранул типу 45	en fr	granules of hop, type 45 [3] granules du houblon du type 45 [4]
11.1.1.3 ізомеризовані гранули хмелю Гранули хмелю, у яких альфа-кислоти повністю або частково перебувають у формі водорозчинних ізо-альфа-кислот	de en fr	isomerisierte Hopfengranulat [2] isomerized granules of hop [3] granules du houblon isomérisées [4]
11.1.2 екстракт хмелю Препарат, одержаний за допомогою екстрагентів шляхом виділення із шишок або гранул хмелю корисних речовин для певних цільових продуктів <i>препарат, одержаний за допомогою екстрагентів шляхом виділення із шишок або гранул хмелю корисних речовин для певних цільових продуктів, що не є ізомеризованим екстрактом хмелю</i>	de en fr	Hopfenextrakt [2] hop extract [3] extrait du houblon [4]
11.1.2.а екстракт хмелю * Хмелепродукт, одержаний шляхом виділення концентрату із шишок або гранул хмелю		
11.1.2.1 етанольний екстракт хмелю Екстракт хмелю, екстрагентом для виробництва якого є етиловий спирт. Примітка. Етанольний екстракт хмелю містить гіркі речовини, ефірну олію, частково поліфенольні сполуки хмелю	de en fr	Ethanolhopfenextrakt [2] ethanol hop extract [3] extrait éthanol du houblon [4]
11.1.2.2 вуглекислотний екстракт хмелю Екстракт хмелю, екстрагентом для виробництва якого є рідина вуглекислота. Примітка. Вуглекислотний екстракт хмелю містить гіркі речовини, ефірну олію.	de en fr	kohlensäure Hopfenextrakt [2] carbonic hop extract [3] extrait carbonate du houblon [4]
11.1.2.3 ізомеризований екстракт хмелю Екстракт хмелю, у якому альфа-кислоти повністю або частково перебувають у формі водорозчинних ізо-альфа-кислот <i>екстракт хмелю, у якому альфа-кислоти повністю або частково перебувають у формі водорозчинних ізо-альфа-кислот»</i>	de en fr	isomerisierte Hopfenextrakt [2] isomerized hop extract [3] extrait isomérisé du houblon [4]
11.1.2.3.а ізомеризований хмелепродукт * Видозмінений хмелепродукт, у якому альфа-кислоти майже повністю ізомеризовані		
11.1.2.4 редукований екстракт хмелю Екстракт хмелю, у якому ізо-альфа-кислоти перебувають у формі ро-ізо-альфа-кислот та тетра- і гекса-гідро-ізо-альфа-кислот	de en fr	reduzierte Hopfenextrakte [2] reduced hop extract [3] extrait du houblon réduit

11.1.2.5 екстракт ізо-альфа-кислот хмелю Водорозчинна суміш <u>ізо-альфа кислот</u> чи їх солей	de en fr	Extrakte der Iso-alpha-Säuren des Hopfens[2] iso-alpha-acid hop extract[3] extrait des iso-acides alpha du houblon [4]
11.1.2.6 гексановий екстракт <i>Концентрована речовина, отримана шляхом екстракції з рослинної сировини з використанням гексану як розчинник</i>	de en fr	Hexan-Extrakt Hexane extract Extrait d'hexane
11.1.3 олія хмелю <u>Препарат хмелю</u> для використання в харчовій промисловості та для виготовлення нестерильних лікарських форм	de en fr	Hopfenöle [2] oil of hop [3] huile du houblon [4]
11.1.3.1 мірценова олія <i>Продукт <u>шишок хмелю</u>, основна маса (понад 80%) якого належить до монотерпену – мірцену</i>	de en fr	Myrcen-Öl myrcene oil huile de myrcène
11.1.3.2 гумуленова олія <i>Продукт <u>шишок хмелю</u>, основна маса (понад 80%) якого належить до сесквітерпену – гумулену</i>	de en fr	Humulen-Öl humulene oil huile d'humulène
11.1.3.3 фарнезенова олія <i>Продукт <u>шишок хмелю</u>, основна маса (понад 80%) якого належить до сесквітерпену – фарнезену</i>	de en fr	Farnesen-Öl farnesene oil huile de farnésène
11.1.3.4 каріофіленова олія <i>Продукт <u>шишок хмелю</u>, основна маса (понад 80%) якого належить до сесквітерпену – каріофілену</i>	de en fr	Caryophyllen-Öl caryophyllene oil huile de caryophyllène
11.1.4 порошкоподібний препарат хмелю <i>Препарат, що включає гранульований хміль та збагачений порошкоподібний препарат хмелю</i>	de en fr	Hopfenpräparat in Pulverform powdered hop preparation préparation de houblon en poudre
11.1.4a порошок хмелю* <i>Невидозмінений хмелепродукт у вигляді подрібнених тарозмелених шишок хмелю</i>		
11.1.5 змішані продукти хмелю <i>Суміш продуктів, зазначених вище у підпунктах (c), (d) та (e) за винятком хмелю</i>	de en fr	gemischte Hopfenprodukte mixed hop products produits mélangés de houblon
11.1.5a. змішаний хмелепродукт * <i>Суміш двох або більше хмелепродуктів із різних партій</i>		
11.1.6 концентрований порошок з хмелю <i>Продукт, отриманий дією розчинника на продукт, який, в свою чергу, було отримано шляхом помелу хмелю, який містить всі природні елементи</i>	de en fr	konzentriertes Hopfenpulver concentrated hop powder houblon concentré en poudre
11.1.6a концентрований порошок хмелю* <i>Хмелепродукт, отриманий шляхом дії розчинника</i>		

<i>на порошок хмелю</i>		
11.1.7. видозмінений хмелепродукт* <i>Продукт переробки хмелю, який не містить альфа-кислот у незмінному стані</i>	<i>de en fr</i>	<i>modifiziertes Hopfenprodukt modified hop product produit de houblon modifié</i>
11.1.7 невидозмінений хмелепродукт * <i>Продукт переробки хмелю, в якому альфа-кислоти та інші компоненти хмелю перебувають у незмінній формі (незміненому стані).</i>	<i>de en fr</i>	<i>unverändertes Hopfenprodukt unmodified hop product produit de houblon non modifié</i>

* - формулювання, що наведені у [«Закон України № 4341-ІХ «Про хміль та хмелепродукти»»](#).

Новий розділ 13 ДСТУ 3300-2007

13 ВИРОБНИЦТВО ТА СЕРТИФІКАЦІЯ ХМЕЛЮ Й ПРОДУКТІВ, ЯКІ МІСТЯТЬ ХМІЛЬ

13.1 компетентний орган сертифікації <i>Орган або підрозділ, уповноважений державою-членом видавати сертифікати та затверджувати й контролювати сертифікаційні центри</i>	<i>de en fr</i>	<i>zuständige Zertifizierungsstelle competent certification body organisme de certification compétent</i>
13.1а компетентний орган* <i>Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах безпеки та окремих показників якості харчових продуктів, карантину та захисту рослин</i>		
13.1.б іноземний орган сертифікації у сфері хмелярства та виробництва хмелепродуктів* <i>Підприємство, установа, організація чи їхній відокремлений підрозділ, що має право видавати сертифікати на хміль (хмелепродукти) або атестати еквівалентності відповідно до вимог законодавства іноземної держави, які внесені до Переліку іноземних органів сертифікації</i>		
13.2 сертифікаційний центр <i>Установа, що видає сертифікати</i>	<i>de en fr</i>	<i>Zertifizierungsstelle certification centre le centre de certification</i>
13.2а сертифікаційний центр* <i>Підприємство, установа, організація чи їхній відокремлений підрозділ, уповноважені компетентним органом на проведення сертифікації хмелю (хмелепродуктів) та внесені до Реєстру сертифікаційних центрів</i>		
13.3 представники компетентного сертифікаційного органу	<i>de</i>	<i>Vertreter der zuständigen Zertifizierungsstelle</i>

Персонал, прийнятий як компетентним сертифікаційним органом так, і третьою стороною та уповноважений компетентним сертифікаційним органом виконувати обов'язки щодо сертифікації	en fr	representatives of the competent certification body les représentants de l'organisme de certification compétent
13.4 офіційний нагляд Нагляд за діяльністю видачі сертифікації компетентними органами сертифікації або його представниками	de en fr	amtliche Überwachung official supervision contrôle officiel
13.5 атестат еквівалентності* - виданий іноземним органом сертифікації документ у паперовій або електронній формі, що підтверджує відповідність хмелю (хмелепродуктів) стандартам якості, еквівалентним стандартам, визначеним законодавством у сфері хмелярства та виробництва хмелепродуктів	de en fr	Gleichwertigkeitsbescheinigung certificate of equivalence certificat d'équivalence
13.6 виробник хмелепродуктів * Суб'єкт господарювання (юридична особа або фізична особа - підприємець), що провадить діяльність з переробки хмелю та виробництва хмелепродуктів	de en fr	Hersteller von Hopfenprodukten hop products manufacturer fabricant de produits à base de houblon
13.7 виробник хмелю * Суб'єкт господарювання (юридична особа або фізична особа-підприємець), що провадить діяльність з вирощування, підготовки, зберігання або реалізації хмелю. Виробник хмелю може бути виробником хмелепродуктів	de en fr	Hopfenproduzent hop producer producteur de houblon
13.9 реєстр сертифікаційних центрів, що здійснюють видачу сертифікатів на хміль (хмелепродукти)* (або - реєстр сертифікаційних центрів) Інформаційно-комунікаційна система, призначена для збирання, накопичення, захисту, обліку, відображення, оброблення та надання інформації про юридичних осіб, які мають відповідну акредитацію та уповноважені здійснювати видачу сертифікатів на хміль (хмелепродукти)	de en fr	Verzeichnis der Zertifizierungsstellen register of certification centers registre des centres de certification
13.10 сертифікат на хміль (хмелепродукти) виданий сертифікаційним центром * Документ у паперовій або електронній формі, що підтверджує відповідність хмелю (хмелепродуктів) вимогам законодавства у сфері хмелярства та виробництва хмелепродуктів		
13.11 сертифікація хмелю (хмелепродуктів) * Процедура підтвердження відповідності хмелю	de	Zertifizierung von Hopfen (Hopfenprodukten)

(хмелепродуктів) вимогам законодавства у сфері хмелярства та виробництва хмелепродуктів, що здійснюється сертифікаційним центром.	en fr	certification of hops (hop products) certification du houblon (produits du houblon)
---	----------	--

* - формулювання, що наведені у [«Закон України № 4341-ІХ «Про хміль та хмелепродукти»»](#).

Новий розділ 14 ДСТ 3300-2007

14 ІНСПЕКТУВАННЯ ТА КОНТРОЛЬ

14.1 інспектування Процес перевірки (проведення інспекції) партії або зразків хмелю та товарів (продуктів)переробки хмелесировини.	de en fr	Inspektion inspection l'inspection
14.1.1 апеляційна інспекція Оглядова перевірка FGIS результатів початкового або повторного тестування	de en fr	Berufungskontrolle appeal inspection contrôle d'appel
14.1.2 атестація Процес видачі офіційного сертифікату, що свідчить про якість партії або зразок хмелю, або результати будь-якої іншої офіційної служби	de en fr	Zertifizierung certification certification
14.1.3 основний зразок Частина хмелю, виділена з тюка хмелю для перевірки	de en fr	Basisbeispiel master sample échantillon principal
14.1.4 офіційний зразок Репрезентативний зразок, складений офіційним персоналом, що має ліцензію або авторизований FGIS	de en fr	amtliche Probe official sample échantillon officiel
14.1.5 офіційний персонал Будь-який уповноважений працівник Департаменту або особа, яка має ліцензію FGIS виконувати всі або визначені функції відповідно до Закону	de en fr	amtliches Personal official personnel personnel officiel
14.1.6 номер виробника Номер присвоєний Американською асоціацією виробників хмелю, який ідентифікує конкретного виробника. Номер виробника повинен складатися з назви країни походження та трьох або більше літерно-цифрових символів	de en fr	Nummer des Herstellers manufacturer's number numéro du fabricant
14.1.7 кооператор Агенція або департамент федерального уряду, агентство штату або інша організація, яка уклала угоду зі Службою на проведення інспекції товарів відповідно до Закону про сільськогосподарський маркетинг 1946 з поправками	de en fr	Kooperationspartner (Abteilung der föderalen Regierung) cooperator (department of the federal government) coopérateur (service du gouvernement fédéral)
14.1.8 зведений зразок Один зразок, що складається з невеликих порцій (зразки компонентів) відібраних зі всієї партії	de en fr	Sammelprobe consolidated sample échantillon consolidé

14.2 перевірка та контроль	de en fr	<i>Inspektion und Kontrolle inspection and control inspection et contrôle</i>
14.2.1 загальний контроль	de en fr	<i>allgemeine Kontrolle general control contrôle général</i>
14.2.1.1 контрольний підрахунок Процес визначення загальної кількості заповнених зовнішніх контейнерів у партії, щоб визначити, що кількість контейнерів, показаних заявником, правильна, та сертифікація результатів	de en fr	<i>Kontrollzählung control count comptage de contrôle</i>
14.2.1.2 перевірка завантаження Процес виконання складального огляду на носії, обчислення кількості заповнених контейнерів, завантажених на борт перевізника, дотримуючись стану контейнери, завантажені на борт перевізника, опломбування перевізника, якщо це можливо, та сертифікація результатів	de en fr	<i>Kontrolle der Verladung loading check contrôle du chargement</i>
14.2.1.3 контрольне зважування Процес зважування вибраної кількості контейнерів із партії, визначення розрахункової загальної ваги брутто, ваги тари та нетто або розрахункової середньої ваги брутто або маси нетто на заповнену ємність та сертифікація результатів	de en fr	<i>Kontrolle Wiegen check weighing contrôle du pesage</i>
14.2.1.4 перевірка стану Процес визначення того, чи ідентифікована партія є пошкоджена водою, пошкоджена вогнем або заражено гризунами чи птахами, заражено комахами чи будь-якими іншими погіршеннями стану та сертифікація результатів	de en fr	<i>Zustandskontrolle condition check contrôle de l'état</i>
14.2.1.5 лот Будь-яка визначена кількість хмелю, запропонована заявником для перевірки. Перевірка партії (якості). Процес отримання репрезентативного зразка(ів), ідентифікована партія, дослідження або тестування зразка(ів), вивчення відповідних записів партії, та засвідчення результатів	de en fr	<i>Los lot lot</i>
14.2.1.6 перевірка партії (якості) Процес отримання репрезентативного зразка(ів), ідентифікована партія, дослідження або тестування зразка(ів), вивчення відповідних записів партії, та засвідчення результатів	de en fr	<i>Kontrolle der Charge (Qualität) batch (quality) inspection contrôle du lot (qualité)</i>
14.2.1.7 спостереження за навантаженням Процес визначення того, що ідентифіковану партію було переміщено зі складу чи перевізника	de en fr	<i>Beobachtung der Verladung observation of loading observation du chargement</i>

<i>та завантажуються на інший склад чи перевізник та сертифікація результатів</i>		
14.2.1.8 перевірка представленого зразка <i>Процес оцінки або випробування зразка (крім офіційного зразка), поданого заявником, та посвідчення результатів</i>	de en fr	<i>Kontrolle der vorgelegten checking the submitted sample</i> <i>contrôle de l'échantillon présenté</i>
14.2.1.9 робоча проба (загалом) <i>Репрезентативна порція хмелю; приблизно 135 грамів, що використовується для проведення визначень, необхідних для певного класу – індекс зберігання (Hop Storage Index)</i>	de en fr	<i>Arbeitsprobe (im Allgemeinen)</i> <i>working sample (in general)</i> <i>échantillon de travail (en général)</i>
14.2.1.10 оригінальний огляд <i>Початковий огляд партії або зразка</i>	de en fr	<i>Ursprungskontrolle</i> <i>original inspection</i> <i>inspection originale</i>
14.2.1.11 керновий пробовідбірник <i>Пристрій зондового типу, затверджений FGIS для офіційного відбору проб хмелю. Ядро пробовідбірники складаються зі сталеві труби довжиною приблизно 10 дюймів і 3 дюймів у діаметрі, з гострим різальним краєм, зручними ручками та експелером всередині трубки. Отриманий зразок буде серцевиною хмелю розміром приблизно 6 дюймів в довжину</i>	de en fr	<i>Kernprobennehmer</i> <i>core sampler</i> <i>échantillonneur de carottes</i>
14.2.1.12 відбір проб <i>Процес відбору репрезентативної проби з партії хмелю</i>	de en fr	<i>Probenahme</i> <i>sampling</i> <i>échantillonnage</i>
14.2.2 показник <i>Результат кількісного вимірювання даних (зокрема середнє значення, коефіцієнт, відсоток тощо), отриманий після виконання певної операції.</i>	de en fr	<i>Indikatoren</i> <i>indicators</i> <i>indicateurs</i>
14.2.2.1 стороння матерія <i>Сторонній для хмелю матеріал</i>	de en fr	<i>Fremdkörper</i> <i>foreign matter</i> <i>matières étrangères</i>
14.2.2.2 індекс зберігання (Hop Storage Index) <i>HSI коефіцієнт світло-поглинання основного метанольного розчину хмелю при довжині хвилі 275 нм і 325 нм</i>	de en fr	<i>Index der Hopfenlagerung</i> <i>Hop Storage Index</i> <i>Indice de conservation du houblon impuretés</i>
14.2.2.3 коричневі приквітки <i>приквітники, у яких світло-коричнева або темно-коричнева частина приквітників перевищує 1/3 усієї площі поверхні приквітника</i>	de en fr	<i>braune Hüllblätter</i> <i>brown bracts</i> <i>bractées brunes</i>
14.2.2.4 час розчинення <i>Час, необхідний для розм'якшення гранул хмелю в киплячій воді</i>	de en fr	<i>Auflösungszeit</i> <i>dissolution time</i> <i>temps de dissolutio</i>
14.2.2.5 неповні гранули	de	<i>unvollständiges Granulat</i>

<i>Розкидані фрагменти гранул або гранули довжиною менше 1/2 типової гранули хмелю</i>	en fr	<i>incomplete granules granules incomplets</i>
14.2.2.6 домішки <i>Частини рослин хмелю, які входять до складу спресованих шишок хмелю, тобто: стебло, коріння, квіти хмелю</i>	de en fr	<i>Verunreinigungen Impurities impuretés</i>
14.2.2.7 блиск <i>Органолептичний показник, що відображає оптичний ефект, який викликається відбиттям частини світлового потоку, що падає на шишки хмелю.</i>	de en fr	<i>Glanz gloss brillant</i>
14.2.2.8 стан форми	de en fr	<i>Zustand der Form shape condition état de la forme</i>
14.2.2.9 фрагменти пелюстків	de en fr	<i>Blütenblattfragmente petal fragments fragments de pétales</i>
14.2.2.10 колір <i>Показник, що відображає суб'єктивну характеристика світла.</i>	de en fr	<i>Farbe color couleur</i>
14.2.2.11 аромат <i>Органолептичний показник, який передбачає появу додаткової емоційної характеристики</i>	de en fr	<i>Geruch flavor arôme</i>
14.2.2.12 фрагменти гранул (рівномірність) <i>Частина цілої дрібної щільної грудочки кулястої, циліндричної чи прямокутної форми, виготовленої з подрібнених шишок хмелю</i>	de en fr	<i>Granulatfragmente (Gleichmäßigkeit) granule fragments (uniformity) fragments de granulés (uniformité)</i>
14.2.2.13 час дезінтеграції <i>Термін проведення технологічної операції розбивання, подрібнення, розпушення, іноді з одночасним промиванням рідиною шишок хмелю.</i>	de en fr	<i>Zersetzungszeit disintegration time temps de désintégration</i>

Наукове видання

**НАУКОВО ОБҐРУНТОВАНІ КРИТЕРІЇ
ГАРМОНІЗАЦІЇ ТА МІЖНАРОДНО-ІНТЕГРОВАНОГО
РЕГУЛЮВАННЯ ТЕРМІНОЛОГІЧНИХ ВИМОГ ЯКОСТІ ТА
БЕЗПЕКИ ВІТЧИЗНЯНОЇ ХМЕЛЕПРОДУКЦІЇ**

Науково-практичні рекомендації

*Відповідальний за випуск – В.В. Любченко
Комп'ютерний набір – В.В. Любченко*

Підписано до друку 14.08.2025 р. Формат 60x84/16.
Папір Data Сору. Гарнітура Таймс. Друк циф. дуплікатор.
Ум. Друк. Арк. 1,69.
Наклад 100. Зам. 20/03.

ТОВ «Видавничий дім «Бук-друк»»
м. Житомир, вул. М. Бердичівська, 17А
тел. 063 1012233
Свідоцтво серія ДК №7412 від 27.07.2021 р.
Друк та палітурні роботи ФОП Євенок м. Житомир

